

**Wyrok z dnia 8 listopada 1995 r.
II URN 50/95**

W sprawie o rentę inwalidy wojennego niezachowanie zasad orzekania o inwalidztwie wskazanych w art. 57 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 1983 r., Nr 13, poz. 68 ze zm.) jest naruszeniem prawa stanowiącym podstawę rewizji, jednakże rewizja nadzwyczajna podlega oddaleniu, jeżeli zaskarżone orzeczenie nie narusza interesu Rzeczypospolitej Polskiej.

Przewodniczący SSN: Teresa Romer (sprawozdawca), Sędziowie SN: Andrzej Kijowski, Maria Tyszel,

Sąd Najwyższy, przy udziale prokuratora Piotra Wiśniewskiego, po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 1995 r. sprawy z wniosku Weroniki S. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w S. o rentę inwalidy wojennego, na skutek rewizji nadzwyczajnej Ministra Sprawiedliwości [...] od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 1 grudnia 1994 r., [...]

o d d a l i ł rewizję nadzwyczajną.

U z a s a d n i e n i e

Weronika S., urodzona 8 stycznia 1937 r., zgłosiła w dniu 1 września 1993 r. wniosek o rentę inwalidy wojennego przedkładając potwierdzoną kserokopię zaświadczenia wydanego przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych stwierdzającego pobyt w obozie w lipcu 1943 r., przy czym z akt wynika, że był to obóz w Z.

Obwodowa Komisja Lekarska do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia w S. orzeczeniem z dnia 28 października 1993 r. zaliczyła wnioskodawczynię do III grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia i do III grupy inwalidów w związku z pobylem w obozie.

Od powyższego orzeczenia wniósł odwołanie Inspektor Orzecznictwa Lekarskiego i dlatego wnioskodawczyni została ponownie zbadana przez Wojewódzką Komisję Lekarską. Komisja ta orzeczeniem z dnia 1 grudnia 1993 r. zaliczyła wnioskodawczynię do II grupy inwalidów z ogólnego stanu zdrowia, nie stwierdzając inwalidztwa pozostającego w związku z pobylem w obozie.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w S., decyzją z dnia 6 grudnia 1993 r., odmówił wnioskodawczyni prawa do renty inwalidzkiej w związku z pobylem w obozie z powodu braku inwalidztwa wywołanego tym pobylem.

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Szczecinie wyrokiem z dnia 7 kwietnia 1994 r. oddalił odwołanie wnioskodawczyni od tej decyzji. Sąd ustalił na podstawie opinii biegłych lekarzy internisty i psychiatry, że rozpoznane u wnioskodawczyni schorzenia: [...] powodują inwalidztwo II grupy. Sąd podkreślił, że biegli nie stwierdzili inwalidztwa pozostającego w związku z pobylem w obozie.

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu wyrokiem z

dnia 1 grudnia 1994 r. oddalił rewizję wnioskodawczyni od wyroku Sądu Wojewódzkiego. Sąd podzielił stanowisko Sądu I instancji co do braku związku inwalidztwa wnioskodawczyni z pobytem w obozie, powołując się na zgodne oceny biegłych sądowych i wojewódzkiej komisji lekarskiej.

W rewizji nadzwyczajnej Minister Sprawiedliwości zarzucił temu wyrokowi rażące naruszenie prawa, a w szczególności art. 3 § 2 k.p.c. oraz art. 57 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 1983 r., Nr 13, poz. 68 ze zm.), a nadto naruszenie interesu Rzeczypospolitej Polskiej i wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i poprzedzającego go wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Szczecinie z dnia 7 kwietnia 1994 r. [...] oraz decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w S. z dnia 6 grudnia 1993 r. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych.

W uzasadnieniu rewizji Minister Sprawiedliwości podał, że wyroki Sądów obu instancji rażąco naruszają powołane przepisy prawa. Naruszenie to polega na usankcjonowaniu wadliwego postępowania przez organ rentowy, a w szczególności na niezachowaniu trybu ustalania uprawnień do renty inwalidy wojennego określonego w art. 57 wyżej powołanej ustawy z dnia 29 maja 1974 r.

W sprawie nie wypowiedziała się wojskowa komisja lekarska, a w składzie obwodowej ani wojewódzkiej komisji lekarskich nie brał udziału lekarz - przedstawiciel Związku Inwalidów Wojennych RP. Skład ten był więc niepełny, a zatem decyzja organu rentowego wydana została z istotnym naruszeniem art. 57 cyt. ustawy.

Sąd Wojewódzki miał możliwość usunięcia skutków tego uchybienia przez przeprowadzenie dowodu z opinii zespołu biegłych lekarzy z udziałem lekarza - przedstawiciela Związku Inwalidów Wojennych RP, jednakże nie uczynił tego.

Udział takiego przedstawiciela był konieczny również ze względu na sprzeczne oceny zawarte w orzeczeniach obwodowej i wojewódzkiej komisji lekarskiej. Komisje te rozpoznały u wnioskodawczyni zmiany o typie neurostenicznym jako przyczynę inwalidztwa, przy czym obwodowa komisja lekarska powiązała je z pobytem w obozie, natomiast wojewódzka komisja lekarska z procesem psychoorganicznym.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Rewizja nadzwyczajna wniesiona została po upływie 9 miesięcy od wydania zaskarżonego wyroku.

Zgodnie z art. 421 § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy oddala rewizję nadzwyczajną wówczas, gdy została ona złożona po upływie sześciu miesięcy od uprawomocnienia się zaskarżonego orzeczenia, chyba że orzeczenie to narusza także interes Rzeczypospolitej.

Wnoszący rewizję nadzwyczajną Minister Sprawiedliwości naruszenia interesu Rzeczypospolitej przez zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego dopatruje się w tym, że: "w interesie Rzeczypospolitej leży, aby ze szczególną dbałością i wnikliwością podchodzić do usuwania krzywd i nieprawości doznanych ze strony okupanta hitlerowskiego podczas II wojny światowej". Zdaniem Sądu Najwyższego w rozpatrywanej sprawie nie doszło do naruszenia interesu Rzeczypospolitej Polskiej.

Z akt rentowych wynika, że wnioskodawczyni, urodzona w 1937 roku jest in-

walidą II grupy z ogólnego stanu zdrowia. Z zaświadczenia o zatrudnieniu wynika, że nadal pracuje w pełnym wymiarze czasu.

Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych podał, że okres zaliczany do uprawnień ustawowych wynosi u wnioskodawczynie jeden miesiąc (lipiec 1943 r.) Archiwum Państwowe w L. podało, że wnioskodawczynie wraz z rodzicami i rodzeństwem została wywieziona do Niemiec z hitlerowskiego obozu przejściowego w lipcu 1943 r. Sama wnioskodawczynie podała, że do Niemiec została wywieziona 7 lipca 1943 r. Wynika z tego, że w obozie przejściowym w Z. przebywała 7 dni. Słusznym jest podniesiony w rewizji nadzwyczajnej zarzut naruszenia w toku postępowania zarówno przed organem rentowym, jak i przed Sądami art. 57 ust. 2 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz. U. 1983 r., Nr 13, poz. 68 ze zm.). Przepis ten stanowi, że w skład komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, ustalającej inwalidztwo oraz jego związek ze służbą wojskową wchodzi także lekarz przedstawiciel Związku Inwalidów Wojennych (przepis ten ma zastosowanie z mocy art. 12 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego - Dz. U. Nr 17, poz. 75 ze zm. - przy ustalaniu inwalidztwa wojennego osób ubiegających się o świadczenia określone w tej ustawie).

Sąd Najwyższy w orzeczeniach swoich konsekwentnie reprezentuje stanowisko, że brak lekarza - przedstawiciela Związku Inwalidów Wojennych RP, czy też Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych stanowi naruszenie tego przepisu i jest podstawą rewizyjną.

Rewizja nadzwyczajna jednak powinna być złożona w ciągu sześciu miesięcy od uprawomocnienia się zaskarżonego orzeczenia (art. 421 § 2 k.p.c.). Rewizję złożoną po tym terminie Sąd Najwyższy oddał. Rewizja wniesiona po tym terminie może być uwzględniona tylko wówczas, gdy zaskarżone orzeczenie narusza także interes Rzeczypospolitej Polskiej.

Wbrew ogólnikowemu stwierdzeniu o naruszeniu interesu RP zawartemu w uzasadnieniu rewizji - Sąd Najwyższy nie dopatrywał się w rozpatrywanej sprawie naruszenia interesu Rzeczypospolitej Polskiej i dlatego na mocy wymienionego już art. 421 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

=====